

Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti
z 20. ledna 2022

Obce nemusí strpět úložiště ve veřejném zájmu

Předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dana Drábová se v uplynulých dnech několikrát v rozhovorech v médiích vyjádřila, že obce budou muset strpět stavbu hlubinného úložiště vyhořelého jaderného odpadu a dalších vysoce radioaktivních odpadů z důvodu veřejného zájmu na jeho stavbě a to s odvoláním na rozsudky Nejvyššího správního soudu [1]. Platforma proti hlubinnému úložišti jí zaslala právní rozbor, kterým takovéto stanovisko rozporuje [2].

Nejde o několik rozsudků Nejvyššího správního soudu, ale o jediný, v němž se objevila výše zmíněná úvaha. Týkal se sporu o stanovení průzkumného území pro vyhledávání úložiště v lokalitě Hrádek. Městský soud v Praze zde dal za pravdu obcím a místnímu spolku a zrušil rozhodnutí ministra životního prostředí. Následně, ale Ministerstvo životního prostředí podalo kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu a uspělo [3]. Platforma proti hlubinnému úložišti objednala u *Doucha Šikola advokáti* právní zhodnocení, nakolik je úvaha v odůvodnění rozsudku: *"Trvalé úložiště je věcí veřejného zájmu vysoké míry důležitosti; pokud bude určitá lokalita při férovém zohlednění relevantních hledisek vybrána jako místo pro trvalé úložiště, musí se místní komunita ve prospěch tohoto veřejného zájmu „obětovat“, závazná ve vztahu k jiným správním a soudním řízením.*

Právní experti došli k závěru: *„úvaha tedy není ničím jiným, než osobním názorem v rozsudku podepsaného předsedy senátu, který lze ve vztahu k uvedenému rozsudku považovat za právní exces, a nelze ji použít jako platný argument v dalších soudních či správních řízeních. Ačkoliv tedy tento senát Nejvyššího správního soudu vyslovil názor, že zájem samosprávných celků, případně místních komunit, musí bez dalšího ustoupit „vyššímu“ zájmu veřejnému (přestože posouzení takové otázky nebylo pro předmětné řízení relevantní a šlo tak o tzv. okrajovou část odůvodnění), nejde o závazný právní závěr, a to ani v otázce umístění jaderných úložišť, ani v žádné jiné.*

Jiný soud ani správní orgán jím tedy není vázán a neměl by jej považovat ani za určité „vodítko“ ve smyslu sjednocovací funkce judikatury Nejvyššího správního soudu. Soud tedy musí tyto jednotlivé kolidující zájmy vždy důkladně poměřovat, a to zejména z hlediska principu proporcionality, a upřednostnění jednoho zájmu před druhým vždy řádně odůvodnit. Závaznost této části odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu nelze dovozovat ani v jiných oblastech, např. v právní teorii, výkladu či přípravě právních norem.“ [2]

Petr Klásek, starosta obce Chanovice a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti řekl: *„Požádali jsme Danu Drábovou, aby již mylné informace nepoužívala. Vyjádřili jsme naopak potěšení, pokud pomůže naplnění atomového zákona a dojde k přijetí zvláštního zákona, který zajistí skutečné respektování zájmů obcí a jejich občanů při výběru a povolování hlubinného úložiště.“*

Z rozhodnutí členů Platformy proti hlubinnému úložišti se na pozici jejího mluvčího na další šestiměsíční období od 1. ledna 2022 vrátil Petr Klásek, starosta obce Chanovice z lokality Březový potok.

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Petr Klásek, starosta obce Chanovice

tel.: 606 745 795, e-mail: obec.chanovice@email.cz

Platforma proti hlubinnému úložišti sdružuje 51 členů (35 obcí a měst a 16 spolků) za účelem **prosazení** změny v přístupu státu k nakládání s vyhořelým jaderným palivem a dalšími radioaktivními odpady, který se nebude omezovat jen na hlubinné úložiště. Platforma dále prosazuje, aby **rozhodnutí o výběru lokality** pro případné ukládání bylo **podmíněno předchozím souhlasem dotčených obcí**.

www.platformaprotiulozisti.cz

Další informace může poskytnout:

Petr Klásek, starosta obce Chanovice a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti, tel.: 606 745 795, e-mail: obec.chanovice@email.cz

V příloze: Otevřený dopis Platformy proti hlubinnému úložišti předsedkyni Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Daně Drábové z 20. ledna 2022

Poznámky:

[1] a) red.: „Podle vás to tedy stát musí prosadit natvrdo, i přes odpor těch lidí?“

D. Drábová: „*No ano. Je to nakonec ve veřejném zájmu a je to už rozhodnuté.*“

[Úložiště jaderného odpadu se prosadí, obce musí nepohodlí strpět, říká Drábová](#), Markéta Malá, Echo24, 11. ledna 2022

b) „*Koneckonců tu už máme rozsudky Nejvyššího správního soudu ve věci geologických průzkumů, proti jejichž provádění se obce, místní komunity a nevládní organizace ohradily. A Nejvyšší správní soud konstatoval, že to úložiště je stavba ve veřejném zájmu. Bude-li nalezena vhodná lokalita, tak se ty obce právě z důvodu veřejného zájmu nemohou odvolávat jen na případné negativní důsledky, ale budou muset tu stavbu ve veřejném zájmu strpět.*“

[Jaderné úložiště může stát prosadit jako veřejný zájem. Do roku 2050 jej lze postavit, tvrdí Drábová](#),

Dvacet minut Radiožurnálu, 12. ledna 2022 Český rozhlas

c) „*Na druhou stranu, už i Nejvyšší správní soud v odůvodnění několika rozsudků konstatoval, že úložiště je stavba ve veřejném zájmu.*“

[Green Deal bude bolet, ale je nezbytný. Dana Drábová vyhlíží budoucnost české energetiky](#), Jan Strouhal, FORBES, 17. ledna 2022

[2] Právní stanovisko k závaznosti odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu, Pavel Doucha, Martina Hadrboľcová, Doucha Šíkola advokáti s.r.o., 4. 5. 2021, viz

<http://www.nehcemeuloziste.cz/cs/dokumenty/musi-se-obce-obetovat-pro-vyssi-verejny-zajem-pravni-stanovisko.html>

[3] Žaloby i rozsudky dokumentující celou kauzu, včetně zmiňovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu z 29. května 2020, lze nalézt zde: <http://www.nehcemeuloziste.cz/cs/lokality/hradek/pravni-stav-hra/>

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Petr Klásek, starosta obce Chanovice

tel.: 606 745 795, e-mail: obec.chanovice@email.cz